

3. Опанасюк І. В. Психологічна сутність феномену «емоційний інтелект». Збірник наук. праць : філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2013. Вип. 18. Ч. 1. 213 с.

4. Зарицька В.В. Емоційний інтелект як складова готовності особистості до професійної діяльності. Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Серія «Психологія». 2014. Вип. 49. С.42–49.

5. Бреус Ю.В. Емоційний інтелект як чинник професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій у вищих навчальних закладах : автореф. к.психол. н.: 19.00.07 / Ю.В. Бреус. – К.: Київський університет імені Б. Грінченка, 2015. – 20 с.

6. Ничкало Н. Г. Адаптація професійна / Н. Г. Ничкало / Енциклопедія сучасної України. – К.: Держ. голов. підприємство респ. ВО, 2001. – Т. 1: «А». – С. 179–180

*Н. А. Іваницька
м. Чернігів, Україна*

ПРОФЕСІЙНА ВЗАЄМОДІЯ В СИСТЕМІ «ВЧИТЕЛЬ – АДМІНІСТРАЦІЯ ШКОЛИ» В УМОВАХ РОЗВИТКУ STEM-ОСВІТИ

Постановка проблеми. Реформування Нової української школи (НУШ) поступово переходить з початкової до базової школи, що передбачає обмін досвідом як між вчителями 1-4-х та 5-6-х класів, так і співпрацю педагогічних працівників із адміністрацією закладу освіти. У сучасних умовах функціонування закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), дистанційне навчання під час пандемії Covid-19, змішане навчання, обумовлене військовим станом в Україні, постає проблема організації новітньої професійної взаємодії між педагогічними працівниками, що передбачає їх офлайн- та онлайн-співпрацю.

Основна мета статті. Оскільки одним із завдань ЗЗСО в умовах НУШ є формування в учнів ключових компетентностей, серед яких важлива роль належить математичній, інноваційній, екологічній, інформаційно-комунікаційній компетентностям та компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій, то їх практичній реалізації буде сприяти розвиток STEM-освіти. Тому *мета статті* полягає в тому, щоб визначити основні напрямки професійної офлайн- та онлайн-взаємодії в системі «вчитель – адміністрація школи» в умовах розвитку STEM-освіти.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Для підготування вчителів початкової та базової школи до безпосередньої офлайн-взаємодії з метою реалізації завдань STEM-освіти, визначених Концепцією розвитку природничо-математичної освіти

[1], на основі сайту Чернігівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №35 у Google Classroom була створена «Педагогічна майстерня за Концепцією НУШ» (далі Майстерня) для онлайн-взаємодії педагогічних працівників та представником адміністрації школи, який є координатором курсу. Дослідницька робота учнів не обмежується лише їх урочною діяльністю, а передбачає залучення школярів до позаурочної проєктної роботи: розробка STEM-проєктів – створення роботизованих пристроїв на основі конструктора LEGO WeDo 2.0; розробка проєктів, які є пропедевтичними для науково-дослідницької роботи в системі Малої академії наук; участь у загальношкільних проєктах по створенню сучасних освітніх просторів тощо. Відповідно це обумовило наповнення тематичних навчальних модулів (НМ) Майстерні для організації дослідницької діяльності школярів. Кожен НМ передбачає єдину структуру та містить матеріали для теоретичного ознайомлення з особливостями організації учнівських STEM-проєктів в початковій та базовій школі. НМ включає у себе допоміжний відеоматеріал, який розкриває особливості використання планшетів учнями початкової та базової школи при роботі з наборами LEGO WeDo 2.0, сучасного цифрового обладнання при проведенні експерименту, 3-D моделей для віртуального планування простору тощо. НМ передбачає також тестову онлайн-перевірку знань вчителів у будь-який зручний для них час на основі Google Form.

Зазначимо, що згідно досліджень науковців [2], діти, здібні до навчання, є однією з категорій осіб з особливими освітніми потребами (ООП), що зумовлено низкою чинників: не зважаючи на великий інтелектуальний і творчий потенціал, успіхи у різних видах діяльності, у них виникають проблеми соціально-психологічного характеру. Тому важливою складовою НМ є організація дослідницької діяльності учнів з ООП, у тому числі, залучення їх до планування, виконання та оцінювання STEM-проєктів (рис. 1).

Модуль 1

ТЕМА 4: Принципи критеріїв оцінювання учнів з ООП (розробки).

- ознайомитись з теоретичним матеріалом
- пройти тестування

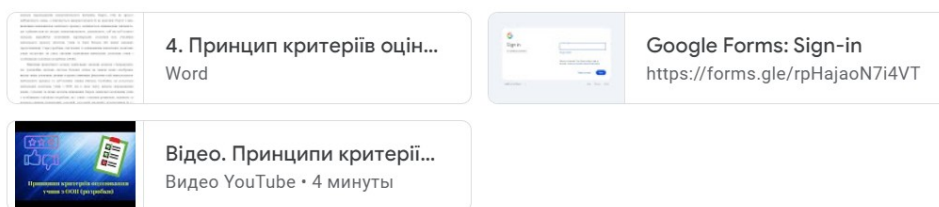

Рис.1. Приклад НМ у Google Classroom для професійної онлайн-взаємодії вчителів з координатором курсу. Джерело: авторське дослідження

Онлайн-взаємодія педагогічних працівників в системі «вчитель – адміністрація школи» передбачає: обговорення тем проєктів, які доцільно запропонувати учням з урахуванням їх рівня

підготування; спільне визначення можливих напрямків інтеграції природничих дисциплін при формулюванні мети, завдань та виборі змісту STEM-проєкту; визначення в Google meet напрямків адаптації до вікових та психолого-педагогічних особливостей учнів з урахуванням рівнів володіння ними інформаційними технологіями; виявлення принципів створення суспільно-корисних проєктів через 3-D моделювання на основі використання сучасних комп'ютерних програм; спільний вибір напрямків реалізації результатів учнівських STEM-проєктів та визначення, на скільки вони можуть бути суспільно корисними.

Офлайн-взаємодію вчителів та адміністрації школи ми розглядаємо на основі реалізації сучасної форми співпраці – «Фасилітаційної сесії», яка передбачає такі напрямки співпраці: спільне складання «дорожньої карти» на основі результатів діагностування вчителів з метою виявлення способів подолання факторів та їх причин, що можуть перешкоджати організації дослідницької діяльності учнів; робота вчителів у групах під керівництвом фасилітатора: визначення послідовності етапів дослідження учнів під час виконання ними STEM-проєктів; підготування практичних завдань інтегративного змісту для учнів з метою перетворення ними віртуальних моделей у реальні з урахуванням критеріїв формування оцінювання до вмінь та навичок учнів початкової та базової школи, визначених у Свідоцтві навчальних досягнень учнів [3]; вибір засобів дослідження у відповідності до заданих фасилітатором тем; рефлексія між учасниками взаємодії з метою складання спільних рекомендацій щодо вдосконалення змісту НМ.

Висновки з дослідження й перспективи подальших розробок. Зазначені напрямки професійної офлайн- та онлайн-взаємодії в системі «вчитель – адміністрація школи» в умовах розвитку STEM-освіти забезпечують формування не лише ключових компетентностей учнів, а науково-дослідницьких компетентностей вчителів, що потребує таких подальших розвідок: визначення рівня їх сформованості у педагогічних працівників на різних етапах професійної взаємодії.

Література:

1. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти): розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року №960-р. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/TXde1ml> (дата звернення: 16.04.2024).

2. Демченко О.П., Ковальова О.А. Обдарована особистість в інклюзивному освітньому просторі: український і європейський контекст. Інклюзивний соціоосвітній простір: порівняльна характеристика європейського та українського досвіду. URL: <http://surl.li/tmwai> (дата звернення: 06.05.2024).

3. МОН оновило свідоцтва досягнень для 1-2 та 3-4 класів – дивіться документи. URL:

<http://surl.li/aequx> (дата звернення: 09.04.2024).

*Каленчук А. І.
м. Харків, Україна*

КОУЧИНГ ЯК ЗАСІБ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Однією з визначальних властивостей сучасного суспільства можна назвати швидкість змін, які пронизують усі сфери життя. В недавньому минулому опанувавши будь-які знання або технології у виробництві чи управлінні, можна було спиратися на це протягом багатьох років. У сучасному ж світі важливим є не поточне володіння спеціальними навичками, а здатність ці навички швидко освоювати та вдосконалювати. І це забезпечують не професійні знання та вміння, а глибинні особистісні якості людини. Тому важливість розвитку особистості, її саморозуміння та самореалізація для сучасного суспільства виходять на перший план.

Саморозвиток є фундаментальною здатністю людини, її внутрішньою та зовнішньою діяльністю зі створення нового у своїй свідомості, переживаннях та поведінці. Він реалізується за допомогою соціокультурних психологічних засобів як знарядь та способів впливу людини на самого себе з метою досягнення самозмін.

Одним з інструментів освіти нового типу можна назвати коучинг, який з'явився в надрах бізнес-освіти та став активно проникати до інших його сфер. Тімоті Голві, ідеолог і творець поняття коучингу, визначив сутність коучингу як “розкриття потенціалу людини з метою максимального підвищення його ефективності. Коучинг не вчить, а допомагає вчитися” [1].

Відповідно до визначення і філософії коучингу, що декларується Міжнародною Федерацією Коучингу, “професійний коучинг - це процес надання професійних послуг, що допомагає клієнтам досягати якісно нових результатів у своєму особистому та професійному житті”. Процес коучингу дозволяє клієнтам поглибити свої пізнання, покращити ефективність та підвищити якість життя.

На кожній із зустрічей клієнт вибирає мету розмови, в той час як коуч слухає і робить внесок у формі спостережень і запитань. Така взаємодія прояснює ситуацію і спонукає клієнта до дії. Коучинг прискорює процес просування клієнта до його мети, допомагаючи йому зосередитися на бажаному результаті, відкриваючи ширший вибір альтернатив.

Що людина одержує від коучингу? Вважається, що це – перш за все, розуміння свого потенціалу і те, як можна його реалізувати, мобілізація внутрішніх ресурсів і, як наслідок, суттєві зміни в житті, що виражаються в конкретних результатах [2].

У процесі коуч-сесії людина отримує доступ до набагато більшої інформації, ніж зазвичай.